

PROFILOVÁ ZKOUŠKA Z ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY

STROJÍRENSTVÍ 23-41-M/01
STAVEBNICTVÍ 23-41-M/01
INFORMAČNÍ TECHNIKA 18-20-M/01
PROVOZNÍ TECHNIKA 23-43-L/51

Předmět:
Český jazyk a literatura

Školní rok:
2023/2024

Třída:
STR4, POS4, ITE4, NSD2

I. Písemná práce z českého jazyka a literatury

Váha písemné práce v rámci celé profilové zkoušky z českého jazyka a literatury je 40 %.

Písemnou práci z českého jazyka a literatury se rozumí vytvoření souvislého textu odpovídajícího slohové práci, jehož **minimální rozsah je 250 slov**; písemná práce **trvá maximálně 120 minut** včetně času na volbu zadání. Písemná práce **musí být napsána rukopisně nebo na počítači**. Při konání písemné práce má žák možnost použít Pravidla českého pravopisu.

Žák si **vybírání nejméně ze 4 zadání**, která jsou žákovi zpřístupněna bezprostředně před zahájením zkoušky. Po zahájení zkoušky si žák jedno zadání zvolí. Zadání písemné práce obsahuje název zadání, způsob zpracování zadání a popřípadě výchozí text k zadání. Součástí výchozího textu k zadání může být i obrázek, graf. Žák může do své písemné práce funkčně začlenit výchozí text. **Pouhé opsání výchozího textu se však nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce**, nejedná se totiž o autorský text žáka, který by mohl být hodnocen. Totéž platí, pokud žák doslovně převeze téma zadání jako nadpis (nepočítá se do rozsahu). Zadání písemné práce jsou stejná pro všechny žáky daného oboru vzdělání příslušné školy.

Písemnou práci konají žáci daného oboru vzdělání ve stejný den a čas; v případě stejného zadání písemné práce pro více oborů vzdělání téže školy konají ve stejný den a čas písemnou práci žáci těchto oborů.

Žákovi podle § 20 odst. 4 věty třetí školského zákona se na jeho žádost prodlužuje doba konání písemné práce z českého jazyka a literatury o 40 %. Při konání písemné práce může použít překladový slovník a Slovník spisovné češtiny.

Kritéria hodnocení:

Práce se boduje v 6 kritériích (v každé lze získat maximálně 5 bodů), celkově žák může získat 30 bodů.

Hranice úspěšnosti: žák musí získat 12 a více bodů, aby u písemné práce prospěl.

Šest kritérií hodnocení:

1A – **naplnění tématu a úroveň jeho zpracování**, funkčnost zpracování tématu (žák nesmí dostat

0 bodů z tohoto kritéria, **jde o vylučovací kritérium**, při 0 bodech se dále práce nehodnotí a žák dostane celkově z práce 0 bodů, tj. z PP má hodnocení stupněm nedostatečný)

1B – splnění zadaného slohového útvaru a komunikační situace

2A – pravopis a tvarosloví

2B – slovní zásoba (oblast lexika)

3A – syntax

3B – kompozice a výběr tematických složek; soudržnost textu, jeho členění, argumentace

Hodnocení písemné práce:

30 - 26 bodů... výborný

25 – 21 bodů... chvalitebný

20 – 16 bodů... dobrý

15 – 12 bodů... dostatečný

11 a méně bodů... nedostatečný

Postup při hodnocení opsané písemné práce

Předmětem hodnocení je pouze autorský text žáka. Text prokazatelně převzatý z dostupného zdroje se nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce, a není tedy předmětem hodnocení. V takovém případě písemná práce nesplňuje stanovený minimální rozsah, a je tedy celkově hodnocena 0 body a žák neprospěl.

Výchozí text k zadání písemné práce (je-li součástí zadání)

V zadání je uvedeno, zda a jakým způsobem má být výchozí text ve vlastní práci použit.

Některé typy výchozích textů slouží jako inspirační zdroj, jiné přinášejí základní informace pro zpracování písemné práce nebo pokyny k napsání práce.

Výchozí text má v rámci zadání různé funkce - může být inspirací, navozovat atmosféru k psaní, tak tomu bývá především u útvarů uměleckého stylu. Např. v případě líčení nebo vypravování.

V zadání může být také přímo uvedeno, jak s výchozím textem zacházet - např. u vypravování může výchozí text tvořit začátek nebo konec vypravování (ve zpracování je pak přesně uvedeno: vypravování, které je zakončeno výchozím textem nebo vypravování, které má na výchozí text navazovat).

Výchozí text může také poskytovat informace, které je třeba využít při tvorbě textu: např. uvedení informace k napsání motivačního dopisu / žádosti nebo uvedení základních informací pro vysvětlení nějakého problému, z nichž má žák při tvorbě vyjít.

Počítání slov:

Jako jedno slovo se počítají:

- předložky jednoslovné (s = 1 slovo; za účelem = 2 slova)
- spojky, zájmena
- citoslovce (ach ouvej = 2 slova)
- zkratky a zkratková slova (ZUŠ = 1 slovo; Čedok = 1 slovo)
- víceslovná vlastní jména a názvy (Petra Nováková = 1 slovo; Kutná Hora = 1 slovo)

- číslovky (5 lidí = 2 slova; pět lidí = 2 slova; sedm set dvacet korun = 2 slova)
- rozepsané datum (29. října 2020 = 1 slovo; V Jeseníku 25. října 2020 = 3 slova)
- adresy (anka@seznam.cz = 1 slovo, Werichova 20 = 1 slovo, 790 01 Jeseník = 1 slovo)
- složená přídavná jména (česko-anglický slovník = 2 slova)

II. Ústní zkouška z českého jazyka a literatury před maturitní komisí

Váha ústní zkoušky v rámci celé profilové zkoušky z českého jazyka a literatury je 60 %.

Předmětem maturitní zkoušky jsou praktické komunikační dovednosti a přiměřená analýza a interpretace uměleckého textu, a to s využitím znalostí a dovedností získaných v průběhu studia na SPŠ Jeseník. Součástí ústní zkoušky je i ověření znalostí a dovedností žáka vztahující se k učivu o jazyce a slohu.

Žák si z maturitního seznamu literárních děl, stanoveném ředitelem školy o počtu **minimálně 60, vybere 20 literárních děl**. Vlastní seznam žák odevzdá řediteli školy nebo jím pověřené osobě **do 31. března** roku, v němž se maturitní zkouška koná, pro jarní zkušební období a **do 30. června** roku, v němž se maturitní zkouška koná, pro podzimní zkušební období. Žákův seznam je zároveň seznamem jeho maturitních zadání.

Z tohoto seznamu žák losuje jedno zadání, zkoušku koná s pracovním listem. Pracovní list dostává žák až po vylosování zadání.

Příprava k ústní zkoušce trvá **15 minut**. **Ústní zkouška** trvá **nejdéle 15 minut**. V jednom dni nelze losovat dvakrát pracovní list ke stejnému literárnímu dílu. Neodevzdá-li žák do 31. března, resp. do 30. června vlastní seznam literárních děl, losuje si u zkoušky z pracovních listů ke všem dílům maturitního seznamu literárních děl pro daný obor vzdělání. Ústní zkouška se uskutečňuje formou řízeného rozhovoru s využitím pracovního listu obsahujícího úryvek z konkrétního literárního díla. Součástí ústní zkoušky je i ověření znalostí a dovedností žáka vztahující se k učivu o jazyce a slohu.

Kritéria pro výběr maturitních zadání k ústní zkoušce

Žák vybírá 20 literárních děl. Minimálně dvěma díly musí být v seznamu žáka zastoupena próza, poezie a drama. Seznam literárních děl, z něhož žák vybírá, sestavuje škola. Seznam žáka může obsahovat maximálně dvě díla od jednoho autora. Minimální celkový počet nabízených literárních děl je 60. Světová a česká literatura do konce 18. století – minimálně 2 literární díla. Světová a česká literatura 19. století – minimálně 3 literární díla. Světová literatura 20. a 21. století – minimálně 4 literární díla. Česká literatura 20. a 21. století – minimálně 5 literárních děl.

Kritéria hodnocení

Dílčí zkouška konaná formou ústní ze zkušebního předmětu český jazyk a literatura je hodnocena podle tří následujících kritérií:

1. Analýza uměleckého textu:

- I. část: téma a motiv, časoprostor, zařazení do kontextu díla, kompoziční výstavba, literární druh a žánr
- II. část: vypravěč / lyrický subjekt, postava, vyprávěcí způsoby, typy promluv, veršová výstavba
- III. část: jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku, tropy a figury

2. Literárněhistorický kontext literárního díla

další významní autoři období, jejich stěžejní díla

3. Výpověď v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury

4. Analýza neuměleckého textu

První a druhé kritérium je rozčleněno na dílčí kritéria, žák je tedy hodnocen celkem v 6 oblastech. Každé kritérium, resp. dílčí kritérium je hodnoceno na bodové škále 0–1–2–3–4.

Maximální dosažitelný počet bodů za celou dílčí zkoušku je tedy 24.

Pro hodnocení ústní zkoušky platí následující vnitřní podmínky hodnocení. Pro analýzu uměleckého textu (1. kritérium) a literárněhistorický kontext literárního díla (2. kritérium) platí:

1. Za první a druhé kritérium dohromady musí žák získat alespoň 4 body. Pokud získá méně než 4 body, je za ústní zkoušku **celkově hodnocen 0 body.**

2. Za kritérium analýza uměleckého textu musí žák získat alespoň 3 body. Pokud získá méně než 3 body, je za ústní zkoušku **celkově hodnocen 0 body.**

3. Hodnocení kritéria výpověď v souladu s jazykovými normami a zásadami jazykové kultury se vztahuje k výkonu žáka v průběhu celé zkoušky. Pro toto kritérium platí vnitřní podmínka hodnocení: Pokud žák získá **v některé z dílčích částí** ústní zkoušky (tzn. v I. až III. části analýzy uměleckého textu a/nebo v rámci charakteristiky literárněhistorického kontextu) **0 bodů**, může být v kritériu výpověď v souladu s jazykovými normami a zásadami jazykové kultury **hodnocen maximálně 3 body.**

Hodnocení ústní části profilové zkoušky z českého jazyka a literatury

Maximální bodový zisk - 24 bodů

Klasifikační stupnice:

1 (výborný):	24 bodů - 21 bodů
2 (chvalitebný):	20 bodů - 17 bodů
3 (dobrý):	16 bodů - 13 bodů
4 (dostatečný):	12 bodů - 9 bodů
5 (nedostatečný):	8 bodů a méně

Úpravy podmínek pro konání maturitní zkoušky

Žáky s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky (PUP MZ) definuje § 1 písm. c) vyhlášky č. 177/2009 Sb. Žákem s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky se podle této vyhlášky rozumí žák nebo uchazeč uvedený v § 16 odst. 9 školského zákona, žák nebo uchazeč s vývojovými poruchami učení nebo zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení, kterému je na základě jeho žádosti umožněno konat maturitní zkoušku za podmínek odpovídajících jeho potřebám.

Návrh na úpravu podmínek pro konání didaktického testu jsou uvedeny v části A doporučení školského poradenského zařízení, část B je určena pro písemnou práci a část C pak pro ústní zkoušku. Část D se aplikuje na ostatní zkoušky profilové části maturitní zkoušky.

Kritéria hodnocení výsledků zkoušek jsou shodná s kritérii hodnocení intaktních žáků.

Při hodnocení písemné práce a ústní zkoušky z českého jazyka a literatury se zohledňují symptomy uvedené v doporučení vystaveném v ŠPZ (pro písemnou práci jsou symptomy uvedené v části B doporučení, pro ústní zkoušku v části C doporučení).

Na základě novely vyhlášky č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou, ve znění pozdějších předpisů, s účinností od 15. 10. 2020, byly projednány a schváleny změny v kritériích zadávání a hodnocení profilové zkoušky z českého jazyka a literatury Týmem českého jazyka Střední průmyslové školy Jeseník, Dukelská 1240 dne 14. 9. 2023.

Zpracovala: Mgr. Jana Králová

Dokument byl schválen ředitelem školy Mgr., Bc., Bc. J. Viternou, MBA, MSc.